MINISTERSTWO INFORMACJI
I DOKUMENTACJI.

KOMUNIKAT RADIOWY Z DNIA 18 LISTOPADA 1942r.

/ P o p o ł u d n i o w y . /

I.

Dotyczące Polski.

BOSTON NOWY YORK, po polsku, 17.XI. godz. 19.45.
Gen. Alexander przesłał Gen. Sikorskiemu depeszę, w której wyraził żal, iż wojska polskie nie brały udziału w bitwie z Rommlem, lecz że jest pewien, iż w krótce żołnierze polscy wezmą udział w walkach ze wspólnym wrogiem.

MOSKWA po polsku 17.XI. godz. 19.15.
Przemówienie studenta ukraińskiego Bażanowa/?/, który brał udział w wiecu akademickim w Moskwie, który odbył się przed dwoma dniami. Bażanow mówiąc o Polsce przypomniał, iż Niemcy zamknęli wszystkie szkoły polskie, a profesorów wysłali do obozów koncentracyjnych.

"RADIOSTACJA IMMT. KOSCIUSZKI" po polsku 17.XI. godz. 15.10.
Wzrost trudności wojennych Niemiec, spowodowany niepowodzeniami armii niemiecko-włoskiej w Egipcie i Libii dodaje nam otuchy, że wyzwolenie nasze z pod jarzma niemieckiego zbliża się nieustannie. Ale nikomu nie wolno sobie wyobrażać, że wolność przyjdzie łatwo i bez naszego współdziałania. Niemcy, w miarę pogarszania się trudności wojennych będą się starali przerzucić ciężary na nasze barki w miarę ich zwiększania się, a więc będą sie starali zwiększyć rozmiary kontyngentów, podwoić lub potroić ilość zmobilizowanych do armii, wzmóc wywóz na roboty do Niemiec, itp. Ale przede wszystkim hitlerowcy będą się starali zaostrzyć w Polsce terror, by ratować w ten sposób swój nadszarpnięty autorytet. Patrzeć na to wszystko spokojnie i biernie czekać byłoby samobójstwem. Doświadczenia dziejowe wykazują, że z Niemcami niczego nie można przeprowadzić ustępliwością i biernością. Tylko wytężoną akcją bojową i sabotażową można osiągnąć to, do czego wszyscy dążymy - wolną i niepodległą Polskę. Siły niemieckie w miarę upływu czasu będą malały, zaś siły sprzymierzonych rosną. Trzeba ten okres wykorzystać i kruszyć wszelkimi dostępnymi sposobami niemiecką machinę wojenną. Niech Niemcy na każdym kroku odczuwają jaka jest postawa Narodu Polskiego. Niech odczują zbiorowy wysiłek Narodu tak, by wiedzieli, że już niedługie jest ich panowanie w Polsce. Gdy tak będziemy postępować zorganizujemy cały Naród do walki, a tak przygotowana akcja przyczyni się napewno do przepędzenia Niemców.

Godz. 21.05. - Audycja dla młodzieży. Dzień dzisiejszy jest rocznicą stracenia przez Niemców 200 studentów czeskich w Pradze. Dzień ten stał się międzynarodowym świętem studenta. W Waszyngtonie i N.Yorku, Londynie i Moskwie odbyły się wiece studentów, na których powzięto uchwały wzywające młodzież akademicką całego świata do walki z nowym ładem Hitlera. Polska młodzież akademicka nie pozostanie w tyle za swymi kolegami w krajach sojuszniczych. Faszyści hitlerowscy tępią systematycznie kulturę polską, uniwersytety są pozamykane, zaś profesorowie wysłani do obozów koncentracyjnych. Przed młodzieżą polską stoi wybór : czy zginąć powolną śmiercią głodową czy też walczyć. Wierna odwiecznym tradycjom narodu młodzież polska obierze tę drugą drogę, drogę walki w obronie kultury polskiej, wolności Ojczyzny, jej postępu i wszechstronnego rozwoju.

WATYKAN po polsku 17.XI. godz. 19.45.
Staraniem Ambasady R.P. przy Watykanie w Bazylice św. Piotra odbyło się 14.bm. nabożeństwo żałobne za biskupów polskich zmarłych w czasie obecnej wojny. W szczególności nabożeństwo odbyło się za spokój duszy arcybiskupa Juliana Nowowiejskiego, arcybis. Stanisława Galla, administratora warszawskiego, biskupa Wetmańskiego sufragana płockiego bisk. Kazimierza Dominika, sufr. chełmińskiego, bisk. Michalkiewicza suff. wileńskiego, i biskupa Walczykiewicza sufr. łuckiego. Nabożeństwo odprawił

ks.prałat Moysztowicz w obecności członków ambasady R.P., członków Korpusu Dypl. akredytowanego przy Stolicy Świętej i kolonii polskiej w Rzymie. Stolicę Apostolską reprezentował Nuncjusz Mgr. Cortesi.

Stan zdrowia ks. Generała OO. Jezuitów Ledóchowskiego jest w dalszym ciągu poważny, jakkolwiek bezpośrednio niebezpieczeństwo dla życia minęło. Po przebytej operacji konieczna jest ciągła zmiana opatrunków, to też czcigodny pacjent przebywa w dalszym ciągu w lecznicy. Wzywamy Rodaków do modłów na jego intencję.

Rozgłośnia nadaje tekst zarządzenia niemieckiego ministra wyznań w sprawie ograniczeń opieki duchowej nad robotnikami polskimi w Rzeszy. Tekst zarządzenia podany był w komunikacie porannym z 16.bm. I. Watykan po angielsku.

Uwaga: Dotyczące Polski patrz także rozdz. II. Radzianska Ukraina godz. 19.30.

II.

Z najważniejszych spraw światowych.

"RADIOSTACJA IM. T. KOSCIUSZKI" po polsku 17.XI. godz. 19.55.
Koncentracja wojsk hiszpańskich na granicy francuskiej jest dowodem, że Gen. Franco nie wierzy już w zwycięstwo Hitlera i gotów jest przeciwstawić się próbie pogwałcenia neutralności Hiszpanii przez Niemcy.

RADZIANSKA UKRAINA po ukraińsku 17.XI. godz. 19.30.
Bombardowanie cofających się oddziałów Rommla przez lotnictwo VIII Armii brytyjskiej było początkiem rewanżu za Polskę i Francję. Na początku Niemcy nie przywiązywali większego znaczenia do tej ofensywy Anglików, uważając że teraz Rommel musi cofnąć się wstecz, by zebrawszy posiłki mógł przejść do przeciwnatarcia, jak to już miało miejsce kilkakrotnie przedtem. Propaganda niemiecka roztrąbiła o topieniu dziesiątków statków alianckich tygodniowo, zapowniając, że nastąpił koniec panowania Aliantów na morzu. Lecz i tu spotkał faszystów cios. Wylądowanie sił anglo-amerykańskich w Algerii i Marocco przy pomocy olbrzymich konwojów, które składały się niemal z 1000 statków, zaprzeczyło niemieckim przechwałkom o sukcesach na morzu. W przemówieniu swym w dniu 8 bm. Hitler zapewnił, że znajdzie środek na unicestwienie próby opanowania przez sojuszników Morza Śródziemnego i faktycznie wysłał oddziały drogą powietrzną do Tunisu, lecz i tu czekała nań przykra niespodzianka, w postaci oporu miejscowych oddziałów francuskich. Przebieg działań w Afryce dowodzi, że nadzieja Hitlera na połączenie się z Japonią spełzła na niczym, bo słońce Japonii pod ciosami Amerykanów zachodzi. Wojna co prawda nie jest jeszcze zakończona, czekają nas wielkie wysiłki, trudy i danina krwi, lecz jedno jest pewne: Oś faszystowska wojnę już przegrała.

WEICHSELSENDER po ukraińsku 17.XI. godz. 18.00.
Anglicy roztrąbili na cały świat szczegóły o swoich rzekomych zwycięstwach w północnej Afryce. Wyobrażali oni sobie, że zajmą spokojnie kolonie francuskie i stamtąd dokonają najazdu na kontynent europejski. Tymczasem państwa Osi dały szybszą niż się spodziewali Alianci odpowiedź na ich poczynania. Wojska włosko-niemieckie wylądowały już w Tunisie i w nawiązanych walkach oddziały anglo-amerykańskie poniosły duże straty. Silna koncentracja wojsk państw Osi na tym odcinku wskazuje wyraźnie, że państwa te nie dały się zaskoczyć i oddawna przygotowały się do kontruderzenia. Zawiosła również i druga rachuba Aliantów: spodziewali się oni, że państwa Osi będą musiał cofnąć większe ilości wojsk z frontu wschodniego i w ten sposób osłabią swoją pozycję na froncie sowieckim. Tymczasem okazało się, że państwa Osi mają dość sił i nie potrzebują ściągać rezerw ze wschodniego frontu, o czym najlepiej świadczy szybkość akcji bojowej w Afryce północnej. Zawiedzie wreszcie i trzecia rachuba państw sprzymierzonych a mianowicie nadzieja, że skrócą one sobie drogę do przewozu mat. wojennych przez Morze Śródziemne. Nad brzegami tego morza lotnicze wojska państw Osi są tak potężne, że każdy konwój przez to morze idący szybko pójdzie na dno tego morza.

Po białorusku, godz. 18.15.
Anglicy spodziewali się, że rozpoczęcie walk w półn. Afryce zmusi Niemcy do ściągnięcia łodzi podwodnych z północn. Atlantyku na Morze Śródziemne. I ta rachuba okazała się zawodna. Straty w transporcie państw alianckich na Atlantyku wskazują, że mimo działań wojennych w północn. Afryce łodzie podwodne państw Osi operują na Atlantyku z całą siłą.
Jak podają źródła włoskie okupacja Korsyki i południowej Francji została zakończona.

III.

O g ó l n e.

RADIO METROPOL po ukraińsku 17.XI. godz. 16.30.
W Berlinie powstała spółka handlowa dla eksploatacji nafty na Kaukazie i Ukrainie.
W Kijowie odbył się zjazd dyrektorów majątków państwowych na Ukrainie. Statystyka wykazuje, że na Ukrainie znajduje się 2.215 majątków, z których każdy jest wzorowym gospodarstwem. Największy majątek państwowy obejmuje 80.000 ha. Ogólna przestrzeń majątków państwowych wynosi 6.300.000 ha tj. tyle ile przestrzeń Belgii i Holandii razem wziętych. Przeciętnie każde gospodarstwo państwowe, obejmuje 2.800 ha.
Człowiek może się obejść bez wygód, ale nie może żyć bez wolności - powiedział kiedyś Stalin. Obywatel sowiecki stracił jednak wszystko co kiedykolwiek miał. Chodził bosy, głodny i obdarty, ale miał za to swoistą swobodę. Ta swoboda wyglądała tak, że setki tysięcy ludzi wysyłano na Sybir, do obozów koncentracyjnych i Sołowki. Swoboda w ZSRR polegała na tym, że wolno było czcić w sposób najbardziej poniżony Józefa Stalina. W każdym parku i na każdej ulicy stawiano potężne niezgrabne pomniki genialnego i ukochanego ojca wszystkich narodów. Dla uprzyjemnienia życia swoim poddanym, Stalin postanowił nadać im konstytucję. Konstytucję tę nazwano najbardziej demokratyczną na świecie. Nadawała ona zasadniczo wolności obywatelskie każdemu obywatelowi Zw. Sowieckiego: wolność słowa, zebrań, prasy itp., ale w praktyce była tylko swoboda słowa w chwaleniu Stalina, wolność druku ustalonych praw urzędowych, wolność udziału w zebraniach organizowanych pod patronatem NKWD i wolność pochodów odbywanych na rozkaz zgóry i to tylko wtedy gdy należało oddać hołd Józefowi Stalinowi.

WATYKAN po polsku 17.XI. godz. 19.45.
W Watykanie ukazało się wydawnictwo zawierające spis dyplomatów akredytowanych przy Stolicy Apostolskiej. W spisie umieszczono zostało nazwisko posła Czungkingu, o którego nominacji donosił Osservatore Romano z 22.X.42r. Skład korpusu dypl. jest następujący: 15 ambasadorów, 24 posłów, 1 charge d' affaires. Dziekanem korpusu jest ambasador niemiecki von Bergen, urzędujący przy Stolicy Ap. od 1922r. Przedstawiciele zagraniczni pod względem zamieszkania dzielą się na 3 grupy: 14 mieszka w Watykanie, 16 w Rzymie, 3 przedstawicielstwa są nie obsadzone. Ogółem jest 99 dyplomatów przy Stolicy Apostolskiej.
Kard. Hinsley zarządził na dzień 8.XI.42r. w przeddzień rocznicy zawieszenia broni w 1918r. nabożeństwa za sprawiedliwy i trwały pokój.
Na wszystkich lotniskach w Hiszpanii zawieszono wizerunek Matki Boskiej Loretańskiej. Król hiszpański w 1919r. uznał Matkę Boską Loretańską za patronkę lotnictwa hiszpańskiego.

RADZIANSKA UKRAINA po ukraińsku 17.XI. godz. 22.00.
Sowieckie Biuro Inf. ogłosiło komunikat oparty na zeznaniach jeńców niemieckich o rabowaniu na Ukrainie przez Niemców obrazów, cennych książek i rękopisów i wywożeniu ich do Niemiec.

MOSKWA po polsku 17.XI. godz. 22.15.
Jak wyżej.

IV.

Z ostatniej chwili.

ANKARA po angielsku 18.XI.godz.19.15.

Wojska Rommla są w niepowstrzymanej ucieczce,podyktowanej beznadziejnością sytuacji.Zdaje się,że Rommel pragnie przeprowadzić je do Tunisu w nadziei,że zyska dość czasu na reorganizację.Radio Vichy donosi o posiłkach nadchodzących do Tunisu i Trypolitanii drogą powietrzną i morską. Co do drogi morskiej,to wiadomość ta zdaje się być wątpliwą,wobec zupełnej bezczynności floty włoskiej.Z Berna nadchodzą wiadomości o wycofywaniu znacznych oddział w niemieckich z frontu wschodniego,które przerzucane są przez Węgry,Rumunię i Bułgarię. Zdaje się,że Niemcy uczynią wszystko by utrzymać się w Tunisie, gdzie zdaniem Ludendorfa,miałyby się rozstrzygnąć losy europejskiego teatru wojny. Istotnie Tunis może stać się terenem takiego rozstrzygnięcia,jednak szanse sprzymierzonych są bardzo wielkie.Duże znaczenie mieć będzie kwestja czy VIII Armii uda się odciąć odwrót niemiecki na południe od Benghazi.

RABAT po francusku 18.XI.godz.13.30.

La Voix Marocaine zamieszcza artykuł,w którym podkreśla,że doświadczenia ostatnich dni dowiodły pełnego współdziałania między sułtanem a gen.Noguesem i znakomitej postawy ludności.Po wojnie Marocco dzięki swemu położeniu geograficznemu stanowić będzie pomost między Nowym Światem a starym kontynentem.Z ufnością spoglądamy w przyszłość ,nie jesteśmy bowiem sami lecz mamy potężnych sojuszników anglo- amerykańskich.

Na północ od Zagrzebia miały miejsce nowe sabotaże.Na wystawie antybolszewickiej w Sofii wybuchł pożar.

W Górnej Sabaudii Włosi rekwirują domy i spisują bydło,co powoduje nader wrogą postawę ludności.

Dowódca wojsk amerykańskich w Marocco w towarzystwie gen.Nogues'sa złożył wizytę sułtanowi po czym wziął udział w śniadaniu wydanym przez gen.Nogues'a,podczas którego obaj generałowie przeprowadzili serdeczną rozmowę.

Dowódca wojsk amerykańskich w Algerze zarządził internowanie niektórych wybitnych osobistości,ze względu na ich wrogą postawę wobec Zjednoczonych Narodów, wykazaną zarówno przed lądowaniem wojsk sprzymierzonych jak i potem.Ostrzega się ludność,że wszelkie demonstracje w związku z wykonaniem tego zarządzenia są surowo wzbronione. Zadanie jakie stoi przed wojskami sprzymierzonymi jest zbyt doniosłe i środki w tym celu użyte zbyt wielkie,by można było dopuścić do jakiejkolwiek zagrożenia ze strony garści niepoczytalnych sługusów Hitlera i Mussoliniego.Będą oni z całą stanowczością i bezwzględnością unieszkodliwieni.

Z Paryża donoszą jakoby linia demarkacyjna została utrzymana.

We Wschodniej Słowacji wybuchły strajki robotników, odnawiających wyjazdu do Niemiec. W Użhorodzie Węgrzy rozstrzelali 20 zakładników.

Rozgłośnia nadaje proklamację dowódcy wojsk amerykańskich w Marocco wyrażającą uznanie dla gen.Nogues'a i wzywającą wszystkie warstwy ludności do współpracy bez względu na jakiekolwiek dawniejsze związki i sympatie./ Affiliations Anterieurs/.Rozgłośnia mówiąc o Hitlerze nadal używa zwrotu "Kanclerz Hitler".

ROZGŁOSNIE AMERYKANSKIE - korespondenci:

G.Parr i W.Burdett,Kair,18.XI.godz.13.05. - Oczekujemy wiadomości o zajęciu Benghazi.Gen.Alexander oświadczył dziś korespondentom,że należy liczyć się z próbą oporu nieprzyjaciela pod El Agheila.Z Benghazi do Tripolisu jest 500 mil poprzez pustynię.Dotarcie tam jest rzeczą trudną nawet dla najlepszej armii.Gen.Alexander stwierdza,że jeżeli jest to w ludzkiej mocy,to uczynimy to,a myślę,że uczynić możemy. Zwycięstwo nasze zawdzięczamy nie słabości Niemców,lecz naszej sile i wartości naszych planów.Liczymy się z tym,że Niemcy przerzucą do Afryki z Rosji poważną część lotnictwa, i będą starali się dostarczać posiłki.Jednak nasze lotnictwo uczyni te próby beznadziejnie kosztownymi.Kampanii obecnej nie będziemy uważać za wygraną dopóki nie zgniecieny resztek wojsk nieprzyjacielskich,które obecnie mają do dyspozycji około 30 czołgów.Ze względu na wydłużenie linij komunik.siłynasze działające za Benghazi będą musiały być mniejsze.